

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym.

Publicznoprawne ograniczenia jawności. Zagadnienia wybrane

**Ograniczenia jawności w zakresie dostępu do akt
sądowych w świetle orzecznictwa sądów
administracyjnych**

Agnieszka Jendrzejewska, starszy asystent sędziego, NSA

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Konstytucyjne podstawy zasady jawności w odniesieniu do postępowań sądowych

Art. 45 ust. 1 Konstytucji RP

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Art. 51 ust. 3 Konstytucji RP

Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.

Art. 54 ust. 1 Konstytucji RP

Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Art. 61 Konstytucji RP

1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.
2. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.
3. Ograniczenie prawa, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Jawność postępowania według ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm. (powoływana jako: p.p.s.a.)

Art. 10

Rozpoznanie spraw odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 90

§ 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowe są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie.

§ 2. Sąd może skierować sprawę na posiedzenie jawne i wyznaczyć rozprawę także wówczas, gdy sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym.

Art. 139

§ 1. Ogłoszenie wyroku powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. Jednakże w sprawie zawilej sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na czas do czternastu dni. W postanowieniu o odroczeniu sąd powinien wyznaczyć termin ogłoszenia wyroku i ogłosić go niezwłocznie po zamknięciu rozprawy. Termin ten może być przedłużony tylko raz i co najwyżej o siedem dni.

§ 2. Ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać jednoosobowo przewodniczący lub jeden z sędziów składu orzekającego.

§ 3. Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez odczytanie sentencji. W czasie ogłaszania wyroku wszyscy obecni, z wyjątkiem sądu, stoją. Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy drzwiach zamkniętych.

§ 4. Odpis sentencji wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym doręcza się stronom, jeżeli uzasadnienia wyroku nie sporządza się z urzędu.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Aspekty jawności postępowania sądowego

- **jawność wewnętrzna** dla stron i uczestników postępowania, zapewniająca możliwość realizacji prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz prawa do zaskarżania orzeczeń sądowych (art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), której przejawem jest szeroki dostęp do akt sprawy na podstawie art. 12 a §2 p.p.s.a.
- **jawność zewnętrzna** dla pozostałych podmiotów, jako element realizacji zwierzchnictwa narodu, będąca konsekwencją prawa do informacji o działalności organów władzy publicznej (art. 61 Konstytucji RP)

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Jawność wewnętrzna

Podstawa prawna dostępu do akt dla stron i uczestników postępowania

Art. 12a § 2 p.p.s.a.

Akta sprawy udostępnia się stronom postępowania. Strony mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

Cel regulacji: gwarancja realizacji konstytucyjnego prawa podmiotowego wynikającego z art. 45 Konstytucji RP, zapewnienie jawności postępowania sądowego, która służyć ma realizacji uprawnień procesowych stron postępowania

Zakres podmiotowy: strony i uczestnicy postępowania (art. 12 w zw. z art. 32 i 33 §1 i 2 p.p.s.a.), także ich pełnomocnicy i przedstawiciele ustawowi

Zakres przedmiotowy: akta sprawy sensu largo

Treść uprawnienia: Prawo do przeglądania akt sprawy oraz prawo do otrzymywania odpisów, kopii lub wyciągów z akt

Zakres czasowy: w toku postępowania, czy również po jego zakończeniu?

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Relacje z regulacjami stanowiącymi ograniczenia bądź wyłączenie jawności

Specyfika p.p.s.a.: Brak przepisów określających relacje między zasadą wewnętrzną jawności, a ograniczeniami wynikającymi z innych ustaw

Zasada: udostępnianie akt stronom i uczestnikom postępowania

Wyjątki: wynikające z norm konstytucyjnych dopuszczających ograniczenie jawności (art. 31 ust. 3 i art. 61 ust 3) oraz wykładni przepisów regulujących poszczególne tajemnice .

Art. 31 [Zasada poszanowania i ochrony wolności człowieka]

1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.
2. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.
3. **Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.**

Art. 61 Konstytucji RP

1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.
2. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.
3. **Ograniczenie prawa, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.**

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Ochrona informacji niejawnych w postępowaniu sądowoadministracyjnym

- „Przyznane z mocy ustawy upoważnienie sędziego (składu orzekającego) do zapoznania się z informacjami niejawnymi realizowane być musi z zachowaniem warunków zapewniających ochronę wiadomości objętych tajemnicą państwową czy służbową. Tak więc zagwarantowana co do zasady w procedurze sądowej jawność rozprawy i uzasadnienia wyroku oraz dostęp stron do akt sprawy doznać muszą ograniczeń w takim rozmiarze, jaki jest konieczny do realizacji dyrektyw ustawy o ochronie informacji niejawnych.” wyrok z dnia 14 września 2010 r. sygn. akt I OSK 1047/10
- „... informacje niejawne mogą być udostępniane sędziemu tylko w zakresie niezbędnym do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, pełnienia powierzonych funkcji lub wykonywania powierzonych czynności. (...) procedura sądowoadministracyjna zawiera przepisy dające gwarancję skorzystania z tego typu dokumentów w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z ich treścią przez osoby nieuprawnione, w tym strony toczącego się postępowania sądowoadministracyjnego.” wyrok z dnia 17 czerwca 2011 r. sygn. akt I OSK 491/11

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Dysproporcja pomiędzy ochroną interesu publicznego a ochroną interesu prywatnego jako skutek braku wyraźnego określenia relacji jawności wewnętrznej do ochrony prywatności osoby fizycznej, tajemnicy przedsiębiorcy i innych tajemnic ustawowo chronionych.

Kolizja m. prawem do ochrony prywatności a prawem do sądu na gruncie prawa pomocy

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Odmowa udostępnienia akt na podstawie art. 12 a §2 p.p.s.a.

Forma: pisemne zawiadomienie na podstawie zarządzenia przewodniczącego

„Na zarządzenie przewodniczącego wydziału o odmowie wydania kserokopii zażalenie nie przysługuje” postanowienie z dnia 28 lutego 2008 r. II SA/Wa 1251/07

Procesowe środki ochrony prawa wynikającego z art. 12a §2 p.p.s.a.:

- w ramach zarzutu skargi kasacyjnej jako naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 174 pkt 2 p.p.s.a.) zob.: wyrok z dnia 29 listopada 2011 r. sygn. akt I OSK 1235/11)
- ewentualnie jako podstawa do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności (art. 271 pkt 2 p.p.s.a.)

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Jawność zewnętrzna - dostęp do informacji o działalności organów władzy jako element realizacji zasady zwierzchnictwa narodu, realizowany na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej. Jawność zewnętrzna umożliwia obywatelom kontrolowanie poczynań władzy, ma sprawiać, że jej działania będą bardziej transparentne, a przez to zgodne z zasadami funkcjonowania państwa prawa.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Jawność zewnętrzna - podstawa prawna

- **ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej** - Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm. (powoływana jako: u.d.i.p.)

regulacje szczegółowe:

- **regulamin wewnętrznego urzędowania Naczelnego Sądu Administracyjnego** ustanowiony uchwałą Zgromadzenia Ogólnego Sędziów NSA z dnia 8 listopada 2010 r. (M. P. Nr 86, poz. 1007)

§ 3. 1. W Sądzie tworzy się Wydział Informacji Sądowej, który wykonuje zadania w zakresie:

- 1) informowania stron i osób zainteresowanych o właściwości sądów administracyjnych i stanie spraw załatwianych w Sądzie oraz udostępniania do wglądu akt spraw;
- 2) udostępniania informacji publicznej o działalności Sądu;

§ 21. Przewodniczący wydziału orzeczniczego kieruje pracą wydziału, a w szczególności:

- 3) wyraża zgodę na przejrzenie akt sprawy osobom niebędącym stroną w postępowaniu, które wykażą uzasadnioną potrzebę przejrzenia akt

- **regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych** wprowadzony rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 2003 r. (Dz.U. Nr 169, poz. 1646) z analogicznymi rozwiązaniami w §5 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz §21 ust.2 pkt 3.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Elementy istotne warunkujące udostępnienie informacji w trybie u.d.i.p.:

- I. Żądana informacja stanowi informację publiczną w rozumieniu art.1 ust. 1 u.d.i.p.
- II. Zasady i tryb jej udostępnienia nie są odmiennie uregulowane przepisami innych ustaw (art. 1 ust. 2 u.d.i.p)
- III. Ograniczenia określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz ochrona innych tajemnic ustawowo chronionych (art. 5 ust. 1 i 2 u.d.i.p.)
- IV. Żądanie nie stanowi nadużycia prawa

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Teza: Akta sprawy nie stanowią informacji publicznej – argumenty z orzecznictwa

- akta, jako zbiór różnego rodzaju informacji, tj. takich, które są informacją publiczną, i takich, które jej nie stanowią, nie są w całości informacją publiczną i nie powinny być co do zasady w całości udostępniane.
- art. 3 ust. 1 pkt 2 u.d.i.p. określa jedno z uprawnień tworzących prawo do informacji publicznej, jako uprawnienie do wglądu do dokumentów. Zarówno wykładnia gramatyczna art. 3 ust. 1 pkt 2, jak i wykładnia systemowa, nie pozwalają na utożsamienie "wglądu do dokumentów" z "wglądem do akt sprawy", czy też z "prawem przeglądania akt sprawy". Przepis ten, jak i pozostałe normy ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie regulują dostępu do akt sprawy jako zbioru dokumentów.
- zaakceptowanie stanowiska, iż na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 u.d.i.p. w zw.z art. 12 ust. 2 u.d.i.p., możliwe jest domaganie się kopii "całych akt", byłoby sprzeczne z art. 3 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Skoro można uzyskać wgląd do dokumentów, a nie do akt, jako zbioru dokumentów, to można domagać się kopii dokumentów, a nie kopii "całych akt sprawy"

zob.: wyrok NSA z dnia 28 października 2009 r. sygn. akt I OSK 714/09, wyrok NSA z dnia 16 kwietnia 2010 r. sygn. akt I OSK 83/10, wyrok NSA z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. akt I OSK 2662/12, wyrok WSA w Krakowie z dnia 18 grudnia 2006 r. sygn. akt I SAB/Kr 87/06

- Nie jest (...) przekonujący argument, że akta zostały wytworzone przez sąd lub organ administracji przez nadanie zbiorowi materiałów utwalonych na piśmie określonej formy, np. przez ich zszycie lub połączenie w inny sposób, nadanie bowiem zbiorowi określonej formy nie jest jego wytworzeniem."

zob.: wyrok NSA z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt I OSK 757/12, wyrok z dnia 25 października 2012 r. sygn. akt I OSK 1813/12, wyrok NSA z dnia 30 października 2012 r. sygn. akt I OSK 1696/12, wyrok NSA z dnia 5 marca 2013 r. sygn. akt I OSK 2889/12, prawomocny wyrok WSA w Warszawie z dnia 5 kwietnia 2013 r. sygn. akt II SAB/Wa 55/13

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Teza: Akta sprawy stanowią informację publiczną – argumenty z orzecznictwa

- akta zakończonych postępowań przygotowawczych stanowią informację o działalności organów publicznych, do których dostęp wypełnia dyspozycję art. 61 Konstytucji RP, statuującego publiczne prawo obywatela do informacji.
- pogląd o dopuszczalności domagania się wyłącznie poszczególnych dokumentów, prowadzi do sytuacji, kiedy strona, nie mogąc zapoznać się z aktami, nie będzie w większości sytuacji miała możliwości wskazania, o jakie konkretnie dokumenty jej chodzi. Nawet bowiem wówczas, gdyby podmiot rozpoznający wniosek o dostęp do informacji publicznej skierował do strony wezwanie do sprecyzowania żądania poprzez wskazanie konkretnych dokumentów, których udostępnienia strona się domaga, to wnioskodawca pozbawiony faktyczne możliwości wglądu do dokumentów, a co za tym idzie sprecyzowania wniosku, rzeczywiście traciłby swoje publiczne prawo podmiotowe w postaci dostępu do informacji publicznej (art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). W dalszej konsekwencji wnioskodawca nie mógłby też skutecznie domagać się ochrony sądownoadministracyjnej wskazanego prawa podmiotowego
- akta postępowania przygotowawczego stanowią szczególny rodzaj informacji publicznej, jako zbiór materiałów zawierających wszelkie informacje i dowody zebrane w toku postępowania. Materiały takie mają charakter poufny i nie mogą być przedmiotem zwykłego obrotu, jakiemu podlegają dokumenty o mniej sformalizowanym charakterze. Jest to jednak kwestia sposobu i formy udzielenia informacji, nie zaś podstawa do ich wyłączenia z działania ustawy.

zob.: wyrok NSA z dnia 7 marca 2003 r. sygn. akt II SA 3572/02, Wokanda 2003, nr 10, poz. 35; wyrok NSA z dnia 8 lutego 2005 r. sygn. akt OSK 1113/04; wyrok NSA z dnia 6 marca 2008 r. sygn. akt I OSK 1918/07; wyrok NSA z dnia 13 stycznia 2011 r. sygn. akt I OSK 440/10; wyrok WSA w Łodzi z dnia 11 marca 2009 r. sygn. akt II SA/Łd 974/08; wyrok WSA w Krakowie z dnia 28 września 2010 r. sygn. akt II SAB/Kr 70/08; wyrok WSA w Łodzi z dnia 6 lipca 2011 r. sygn. akt II SAB/Łd 22/11; wyrok WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 5 września 2012 r. sygn. akt II SAB/Go 31/12

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Czy akta zakończonego postępowania przygotowawczego jako zbiór dokumentów stanowią informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm)?

postanowienie z dnia 16 kwietnia 2013 r. sygn. akt I OSK 91/13

sygn. akt I OPS 7/13 termin: 9 grudnia 2013 godz. 12.00 sala G

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

„Uznanie, że akta sądowe jako zbiór dokumentów i informacji nie stanowią w całości informacji publicznej nie ogranicza prawa do informacji. Wnioskodawca może bowiem wskazać we wniosku konkretną interesującą go informację zawartą w aktach co pozwoli zobowiązanemu podmiotowi udzielić tej informacji lub wydać decyzję o odmowie na podstawie art. 16 u.d.i.p.”

wyrok NSA z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt I OSK 757/12

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

„... na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej podmiot do którego skierowano żądanie udostępnienia informacji bez sprecyzowania jej rodzaju i przedmiotu nie ma podstaw do stosowania trybu uzupełniania podania poprzez jego sprecyzowanie w trybie art. 64 § 2 kpa. Wniosek o udzielenie informacji w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej nie stanowi podania w indywidualnej sprawie administracyjnej w rozumieniu art. 63 kpa, a w konsekwencji jego uwzględnienie nie podlega rygorom kodeksu postępowania administracyjnego. Czynności proceduralne podmiotu zobowiązanego do udostępnienia informacji publicznej poprzedzające ustalenie, że żądana informacja stanowi informację publiczną, nie są prowadzone w oparciu o przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż wniosek nie wszczyna postępowania administracyjnego (por. wyrok NSA z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie I OSK 50/06 publikowany na <https://cbois.nsa.gov.pl>) W sytuacji zatem, kiedy żądana informacja nie jest informacją publiczną w rozumieniu ustawy, nie wchodzi w grę możliwość wezwania do uzupełnienia braków podania w oparciu o art. 64 § 2 kpa. Dopuszczalną, aczkolwiek niewymaganą prawem formą odniesienia się do takiego wniosku jest pismo zawiadamiające o braku możliwości zastosowania do wniosku przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Środkiem prawnym kwestionowania stanowiska organu pozostaje w takiej sytuacji skarga na bezczynność.”

wyrok NSA z dnia 5 marca 2013 r. I OSK 2889/12

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Elementy istotne warunkujące udostępnienie informacji w trybie u.d.i.p.:

- I. Żądana informacja stanowi informację publiczną w rozumieniu art.1 ust. 1 u.d.i.p.
- II. Zasady i tryb jej udostępnienia nie są odmiennie uregulowane przepisami innych ustaw (art. 1 ust. 2 u.d.i.p)
- III. Ograniczenia określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz ochrona innych tajemnic ustawowo chronionych (art. 5 ust. 1 i 2 u.d.i.p.)
- IV. Żądanie nie stanowi nadużycia prawa

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Zasady udostępnienia żądanej informacji publicznej uregulowane są w przepisami innych ustaw

Forma działania: pisemne powiadomienie wnioskodawcy, że żądana informacja udostępniania jest w innym trybie

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Elementy istotne warunkujące udostępnienie informacji w trybie u.d.i.p.:

I. Żądana informacja stanowi informację publiczną w rozumieniu art.1 ust. 1 u.d.i.p.

II. Zasady i tryb jej udostępnienia nie są odmiennie uregulowane przepisami innych ustaw (art. 1 ust. 2 u.d.i.p)

III. Ograniczenia określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz ochrona innych tajemnic ustawowo chronionych (art. 5 ust. 1 i 2 u.d.i.p.)

IV. Żądanie nie stanowi nadużycia prawa

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Rozporządzenie nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 maja 2001 r. (Dz. Urz. WE 2001 L 145/43
art. 4

1. Instytucje odmawiają dostępu do dokumentu w przypadku, gdy ujawnienie go naruszyłoby ochronę:

- a) interesu publicznego w odniesieniu do:
 - bezpieczeństwa publicznego,
 - obrony i spraw wojskowych,
 - stosunków międzynarodowych,
 - finansowej, pieniężnej lub gospodarczej polityki Wspólnoty lub państwa członkowskiego;
- b) prywatności i integralności osoby fizycznej, w szczególności zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym dotyczącym ochrony danych osobowych.

2. Instytucje odmawiają dostępu do dokumentu w przypadku, gdy ujawnienie go naruszyłoby ochronę:

- interesów handlowych osoby fizycznej lub prawnej, w tym własności intelektualnej,
- postępowania sądowego lub opinii prawnej,
- celu kontroli, dochodzenia lub audytu,

chyba że za ujawnieniem przemawia nadrzędny interes publiczny.

3. Dostęp do dokumentu sporządzonego przez instytucję na użytek wewnętrzny lub otrzymanego przez instytucję, który odnosi się do spraw, w przypadku których decyzja nie została podjęta przez instytucję, nie zostaje udzielony, jeśli ujawnienie takiego dokumentu poważnie naruszyłoby proces podejmowania decyzji przez tę instytucję, chyba że za ujawnieniem przemawia nadrzędny interes publiczny.

Dostęp do dokumentu zawierającego opinie na użytek wewnętrzny jako część obrad i wstępnych konsultacji w ramach zainteresowanej instytucji nie zostaje udzielony nawet po podjęciu decyzji, jeśli ujawnienie takiego dokumentu poważnie naruszyłoby proces podejmowania decyzji przez tę instytucję, chyba że za ujawnieniem przemawia interes publiczny.

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Ograniczenie dostępu do informacji publicznej w kontekście dostępu do akt sądowych, może łączyć się w zasadzie z każdym rodzajem zidentyfikowanych tajemnic

- Ochrona wynikająca z ustawy o ochronie informacji niejawnych
- Ochrona danych osobowych, ochrona prywatności i tajemnica przedsiębiorcy
- Tajemnica skarbowa
- Tajemnica autorska
- Inne

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Nadużycie prawa do informacji publicznej

- „Realizacja konstytucyjnego prawa określonego w art. 61 Konstytucji RP ma na celu umożliwienie obywatelom kontrolowania poczynań władzy, ma sprawiać, że jej działania będą bardziej transparentne a przez to zgodne z zasadami funkcjonowania państwa prawa.

W żadnym jednak wypadku ustawa o dostępie do informacji publicznej nie może służyć dostępowi do akt czy dokumentów wyłącznie w celu zrealizowania prywatnego interesu, tym bardziej że istnieją procedury, zarówno w postępowaniu cywilnym jak i karnym, dzięki którym osoba, nie będąca stroną może ubiegać się o dostęp do akt sądowych” *wyrok z dnia 21 czerwca 2012 r. I OSK 757/12*

- „... jako nadużycie prawa w zakresie dostępu do informacji publicznej traktować można próbę korzystania z tej instytucji dla osiągnięcia celu innego niż dbałość o dobro publiczne, jakim jest prawo do przejrzystego państwa, jego struktur, przestrzegania prawa przez podmioty życia publicznego, jawność administracji i innych organów. Z punktu widzenia funkcjonalnej wykładni prawa oznacza to, że prawo do informacji publicznej, a w szczególności procesowe instrumenty jej pozyskiwania "mają służyć uniwersalnemu dobru powszechnemu związanemu z funkcjonowaniem struktur państwowych i publicznych" (J. Drachal, Prawo do informacji publicznej w świetle wykładni funkcjonalnej, Sądownictwo administracyjne gwarantem wolności i praw obywatelskich 1980-2005, Warszawa 2005 s.147-149).” *wyrok z dnia 10 stycznia 2012 r. IV SAB/GI 69/11*

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

NAUKOWE
CENTRUM
PRAWNO
INFORMATYCZNE

Dziękuję za uwagę